

Mam wrażenie, że dziś niektóre samorządy próbują na siłę szukać oszczędności w szkołach

Staramy się pomagać

Z Dariuszem Piontkowskim, ministrem edukacji narodowej, rozmawia Piotr Skura

ROZMOWA

W związku z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią niektóre samorządy wprowadzają oszczędności w różnych dziedzinach, w tym w oświacie. Chodzi m.in. o odbieranie nauczycielom wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Co Pan sądzi o takiej praktyce?

– Nauczyciel, który pracuje poprzez formę zdalną, na odległość, zastępuje na wynagrodzenie tak samo jak każdy inny pracownik wynagrodzenie za pracę. Tam również jest oceniane zaangażowanie takiego pracownika i liczba godzin, którą wypełnia przy spełnianiu najważniejszych zadań. Podobnie jest z nauczycielem. Jeżeli nauczyciel pracuje np. z kilkunastoma klasami i ma, jak w tradycyjnej szkole, więcej zajęć niż pensum, wówczas należą mu się tzw. godziny ponadwymiarowe i wynagrodzenie za te godziny. Bo wykonuje więcej pracy niż ta, która była przewidziana w jego pensum ustawowym.

W odpowiedzi na kryzys samorządy wprowadzają jednak różnego rodzaju cięcia w budżetach na oświacie.

– Nie widzę w tej chwili żadnych powodów, aby samorząd z jakiegokolwiek powodu obcinał wynagrodzenie nauczycieli. Przecież nauczyciel pracujący zdalnie, wykonuje podobne obowiązki jak podczas tradycyjnej pracy w szkole. Często przygotowanie się do tych zajęć wymaga jeszcze więcej czasu niż do tradycyjnych zajęć, które ci nauczyciele prowadzili od wielu lat. Dziś nauczyciele muszą poświęcać nowych środków, które przekazują swoim uczniom, nowych form pracy. To wymaga od nich znacznie większego czasu na przygotowanie. Nie ma więc żadnego powodu, aby taki nauczyciel nie tylko nie otrzymał wynagrodzenia zasadniczego, on musi je otrzymać, bo wykonuje swoją pracę. Podobnie jest z godzinami ponadwymiarowymi, jeżeli nauczyciel je miał i nadal pracuje z dodatkowymi klasami, więcej niż wynosi pensum. Natomiast niektóre dodatki, jak dołek za ciężkie warunki pracy, nie powinien być wypłacany, ponieważ należy się on za pracę wykonywaną w tradycyjnej formule. Dziś jest to niemożliwe*.

Nie widzę także potrzeby, aby oszczędzać na szkołach. Mam wrażenie, że dziś niektóre samorządy

próbują na siłę szukać oszczędności w szkołach kosztem dzieci i nauczycieli. Wówczas nauczyciele mają prawo pójść do sądu lub mogą to zrobić nauczycielskie związki zawodowe w ich imieniu.

Jak ocenia Pan sposób organizacji przez szkoły zdalnego kształcenia? Coś Pana pozytywnie zaskoczyło w tej kwestii? Co się okazało mocną stroną polskich szkół?

– Mnie zaskoczyła mnie mobilizacja nauczycieli – choć wiem, że wielu moich kolegów nigdy dotąd nie pracowało w formie zdalnej. Bardzo szybko przyswoili sobie nowe techniki i narzędzia pozwalające kontaktować się z uczniami na odległość. Dziś ta praca na odległość jest wykonywana bardzo sprawnie w przytaczanej większości przypadków.

Coś Pana tu niepokoi?

– Rzecz, która może trochę niepokoić, to sygnały płynące z niektórych szkół, że dyrektorzy wymagają jakichś dodatkowych zaswiadczeń i materiałów w takiej części biurowej, która zaświadcza ma o tym, że nauczyciel wykonał swoją pracę. Przecież w tradycyjnej formule nauczania wystarczył wpis w dzienniku tradycyjnym, papierowym lub elektronicznym, aby dyrekcja uznawała, że nauczyciel wykonał swoją pracę. Teraz część dyrektorów, być może pod wpływem organów prowadzących, próbuje zbiurokratyzować ten sposób potwierdzania, że nauczyciel pracę wykonywał, że kontaktował się ze swoimi uczniami. Na pewno jakąś barierą dla zdalnego kształcenia była dostępność sprzętu informatycznego. Wiemy, że część uczniów takiego sprzętu nie miała. Dlatego wyraźnie zalecaliśmy także inne formy kształcenia na odległość.

Czy MEN szykuje dla nauczycieli jakieś wsparcie związane ze zdalnym kształceniem?

– Staramy się tę lukę wypełniać, chociaż jest to przede wszystkim zadanie samorządów, to one powinny zadbać o odpowiednie wyposażenie szkół. Zadajemy sobie jednak sprawę z tego, że one także nie były przygotowane na epidemie, tak samo jak i całe polskie państwo. W związku z tym rząd zaofertował znaczną pomoc finansową w wyposażeniu w przenośny sprzęt komputerowy. Ministerstwo Cyfryzacji przeznaczyło 186 mln zł na zakup dodatkowego sprzętu. Z tych pieniędzy mogły skorzystać wszystkie samorządy w Polsce. Od 1. kwietnia mogły skła-

Nie widzę w tej chwili żadnych powodów, aby samorząd obcinał wynagrodzenie nauczycieli. Przecież nauczyciel pracujący zdalnie, wykonuje podobne obowiązki, jak podczas tradycyjnej pracy w szkole

//////

Jedną z form pomocy, która jest dziś możliwa, jest przekazanie sprzętu poleasingowego, sprzętu, który przez kilka lat służył w jakichś firmach bądź przedsiębiorstwach. Mam nadzieję, że część takich firm, które chcą przekazać szkołom sprzęt. Wiemy, że część przedsiębiorstw co kilka lat wymienia swój sprzęt komputerowy. Ten sprzęt jest sprawny i mógłby nadal służyć – choćby w szkołach. Dlatego apeluję do prezesów, właścicieli firm, aby także w taki sposób zechcieli pomóc szkołom, aby dzieci miały dostęp do nauczania zdalnego i aby można było uzupełnić braki występujące w części polskich szkół. Rząd przeznaczył już duże pieniądze na zakup nowego sprzętu bądź używanego, ale także przedsięwzięcia przy okazji wymiany swojego sprzętu komputerowego mogą pomóc polskim szkołom i uczniom.

Coś jeszcze?

– MEN stara się wspomagać nauczycieli w zdalnym nauczaniu. Słuszny termin przede wszystkim platforma epodreczniki.pl, na której znajduje się kilka tysięcy materiałów dydaktycznych, lekcji, które można przeprowadzać za ich pomocą, ale także narzędzia pozwalające na pracę z całą grupą, na tworzenie nowych materiałów, na sprawdzanie wiedzy uczniów. Ułatwiłmy pracę nauczycieli także w ten sposób, że zaimportowaliśmy dane z Systemu Informacji Oświatowej, dzięki czemu nauczyciele nie muszą wpisywać danych swoich uczniów. Mogą korzystać z loginów i haseł, które otrzymali od dyrektorów, oraz tworzyć takie klasy i grupy, z jakimi

pracowali na co dzień w szkołach. Dodatkowo opracowaliśmy poradnik do kształcenia na odległość, w którym mówimy o przykładowych formach pracy do wykorzystania przez nauczycieli, wskazujemy tam wiele materiałów dydaktycznych, w tym platformę epodreczniki.pl jako dobre narzędzie do pracy z uczniami. Jednocześnie nie ograniczamy nauczycieli w doborze sposobu pracy. Podobnie jak w tradycyjnej formie nauczania, kiedy to nauczyciel decyduje, jak kontaktuje się ze swoimi uczniami, jakich metod dydaktycznych używa, bo najlepiej zna swoich uczniów. Chcemy także stworzyć dodatkowe materiały dydaktyczne, zarówno do nauczania ogólnokształcącego, jak i zawodowego. Część konkursów na tworzenie tych wielu tysięcy materiałów jest już rozpisana, niektóre będziemy rozpisywali w najbliższym czasie.

Chcemy też wzbogacić platformę epodreczniki.pl w nowe narzędzia umożliwiające nauczycielom pracę za pomocą komunikatorów. Tak aby nie musieli korzystać z komunikatorów komercyjnych. To jednak trochę potrwa. Nie da się tego typu narzędzi i materiałów stworzyć w ciągu kilku dni. To forma przygotowywana na ewentualne kontynuowanie zajęć zdalnych w przyszłości. Termin również służy współpracy między MEN a TVP, gdzie emitowane są lekcje dla poszczególnych klas szkoły podstawowej, a od początku kwietnia – także średniej. To pomoc dydaktyczna, z której nauczyciele mogą korzystać w trakcie pracy zdalnej, szczególnie atrakcyjna w tych rejonach kraju, gdzie są kłopoty z internetem, gdzie uczniowie nie mają dostępu do sprzętu komputerowego. **Dziękuję za rozmowę.**

W okresie epidemii koronawirusa nie tylko szkoły przeszły na zdalną pracę, ale także ministerstwo edukacji m.in. w kontaktach z dziennikarzami. MEN poprosił dziennikarzy zajmujących się kwestiami edukacyjnymi o przesłanie pytań do ministra Dariusza Piontkowskiego, a następnie udostępniło dziennikarzom nagranie z odpowiedziami szefa MEN. Głos Nauczycielski skorzystał z tej możliwości i również zapytał w sposób zdalny ministra Piontkowskiego o kluczowe dla nauczycieli i uczniów kwestie.

*Inne stanowisko w sprawie dodatku za trudne warunki pracy zajmuje ZNP. Według Związku dodatek ten może być wypłacany. Więcej na ten temat na s. 6